

א"כ הולך למקום אחרת. ועיין כ"כ במג"א סי' קל"ד ובמ"ב סק"ט שמצוה ליכנס לבית הכנסת לראות שמוציאין ומכניסין הס"ת משום דברוב עם הדרך מלך.

ה.

ובשו"ע סי' קל"ד ס"ב מבואר שמראה המגביה פני כתיבת ס"ת לעם העומדים מימינו ולשמאלו ולאחריו שמצוה על כל אנשים לראות הכתב. (ויש לדון בבתי כנסיות שנעשה באופן שא"א לנשים לראות) ובשו"ת הלכות קטנות ח"ב סי' רנ"ה כתב שמנהג ירושלים להקיף בס"ת פתוח בכל הבית הכנסת מפני שבית הכנסת הוא ארוך וקצר וכו'. ולפי"ז אולי בבית הכנסת שקשה לראות יותר טוב שילך ויראה לכולם הכתב. ובשעה שהקהל רואים הכתב הם אומרים וזאת התורה וכו' וכמבואר שם בשו"ע ובמ"ב סק"ב כתב בשם האחרונים שאין לומר וזאת התורה רק נגד הכתב של ס"ת. אבל אם התחיל לומר וזאת וכו' והמגביה עבר ממול פניו יכול לסיים וכמבואר בשער אפרים שער י' סי"ד. ובמקום שנמצא טעות בשביעי באופן שאין צריך להוציא ס"ת אחרת מבואר בשו"ת אדני פו שהביא הפתחי תשובה ביו"ד סי' רע"ט סק"ד וכן הכף החיים בס"י קל"ד בסק"ז דאין צריך לומר וזאת התורה בעת ההגבהה.

ו.

והמגביה יפנה לצד ימין קודם. וידידי הרה"ג ר' איזיק אובאנד שליט"א כתב לי בגלילה עפ"י רוב גוטין תחילה לצפון ומסתמא מפני שיד כזה היא באותו צד וחושבני שאינו נכון כי כל פינות צריכות להיות לימין. ואין לומר זיל בתר הציבור להקדים אותם שבצד דרום שהם בימין להראותם הכתב של ס"ת תחילה להם ואח"כ לעומדים בצפון. וז"א דלשון חז"ל הוא כל פינות שאתה פונה אינה אלא לימין שזה יתור לשון דהו"ל למימר כל פינה אינה אלא לימין ולמה אמרו חז"ל שאתה פונה אלא לומר לך לידון בתר דידך ולא בתר הציבור ולכן צריכים לפנות לדרום תחילה. ואני השבתי בזה דלכאורה דבר זה מפורש בשיירי כנסת הגדולה באור"ח סי' קל"ד בהגב"י אות ז' שכתב דמראה הכתב לעם העומדים מימינו ומשמאלו וכו' ובאורו שפונה קודם לצד ימינו ואח"כ לצד שמאלו. ועוד כתב שם שהמגביה סובב לכל הצדדין ומקיף ממזרח לדרום ולצפון. ועיין במ"ב סי' קל"ט סק"ט.

ז.

נוהגין בעת שגוללין מוריד הגולל את רצועות התפילין מאצבעותיו. וטעם לזה לא מצאתי. ובספר בית ברוך אשר על החיי אדם ח"ב בדה"ש של"ב כתב